

Derudover indeholder lovforslaget en ændring af retsplejeloven, der i begrænset omfang skal gøre det muligt for medlemmer af politiklagenævnet at færdigbehandle verserende klagesager mv. over politipersonale efter udløbet af det tidsrum på 4 år, for hvilket de pågældende medlemmer (formanden eller lægmændene) er udpeget.

Endelig indeholder lovforslaget nogle mindre konsekvensrettelser i retsplejeloven.

Den del af lovforslaget, der vedrører udeblivelsesdomme i straffesager og pressens adgang til domsudskrifter mv., er – med tilføjelse af en enkelt konsekvensrettelse – en genfremsættelse af det lovforslag om ændring af retsplejeloven, som blev fremsat for Folketinget den 24. oktober 2001 (L 56). Den del af lovforslaget, der vedrører politiklagenævnsmedlemmers mulighed for i begrænset omfang at færdigbehandle verserende klagesager mv. efter udløbet af udpegningsperioden, har ikke tidligere været fremsat. Der henvises om denne del af lovforslaget til pkt. 6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2. Forslagets baggrund og indhold

2.1. I marts 1999 afholdt Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet en temadag om strafferet og straffeproces. Som opfølgning på temadagen blev der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet. Arbejdsgruppen fik til opgave at arbejde videre med nogle af de emner, som blev drøftet på temadagen. Arbejdsgruppen har navnlig koncentreret sig om muligheden for at udvide adgangen til at afsige udeblivelsesdomme i straffesager og om muligheden for en forbedring af reglerne om afgørelse af civile retlige erstatningskrav i forbindelse med straffesager (såkaldt adhæsionsproces).

På baggrund af arbejdsgruppens overvejelser afleverede Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet den 25. januar 2001 et forslag til øget anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager og et forslag til revision af adhæsionsprocessen til Justitsministeriet. Forslaget fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet er medtaget som bilag 2 til lovforslaget.

Den del af lovforslaget, der vedrører udeblivelsesdomme i straffesager, bygger på forslaget fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet, og indeholder følgende elementer:

– Det skal fremover være muligt at fremme en domsforhandling til dom i tiltaltes fravær, når tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder. Efter den gældende regel

kan domsforhandlingen alene gennemføres i en sådan situation, når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder.

- Det skal ikke længere være en betingelse for at fremme en domsforhandling til dom i tiltaltes fravær, at der er sket forkyndelse for tiltalte personligt. Fremover vil det derfor være muligt at afsige udeblivelsesdom, selv om forkyndelse f.eks. er sket over for personer, der hører til tiltaltes hushold.
- Forsvareren (men ikke anklagemyndigheden) skal i tilfælde af tiltaltes fravær have mulighed for at dokumentere den tiltaltes forklaringer til politirapport under domsforhandlingen (det vil sige oplæse og anvende dem som bevis).
- En udskrift af dommen skal forkyndes for tiltalte personligt, hvis der afsiges udeblivelsesdom, medmindre indkaldelsen har været forkyndt for denne personligt.
- En person, der dømmes som udebleven, skal altid kunne kræve genoptagelse, og anmodning herom skal fremsættes inden 4 uger efter dommens forkyndelse. Herudover foreslås det, at en person, der dømmes som udebleven, skal kunne anke dommen til formildelse. Efter de gældende regler kan den domfældte alene anmode om genoptagelse eller anmode Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at anke. Genoptagelse er efter de gældende regler betinget af, at den domfældte godtgør at have haft lovligt forfald og ved denne utilregnelige omstændigheder har været forhindret fra i tide at anmelde dette, eller at stævningen ikke rettidigt er kommet til domfældtes kundskab. Tilladelse til at anke forudsætter efter de gældende regler, at sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.
- Hvis en straffesag genoptages, skal det være muligt under den nye domsforhandling at dokumentere forklaringer afgivet af vidner m.m. under den tidligere domsforhandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 nedenfor.

2.2. Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen vurderer, at der er behov for at ændre de gældende regler om behandlingen af erstatningskrav i forbindelse med straffesager (adhæsionsprocessen). Det anføres, at der er behov for at give de erstatningsøgende en mere fleksibel adgang til at forfølge deres krav. Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen har drøftet nogle spørgsmål, der vurderes at give anledning til særlige problemer. Det anføres